EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 29.9.2026.
COM(2026) 511 final

KOMUNIKACIJA KOMISIJE VIJEĆU

u skladu s člankom 395. Direktive Vijeća 2006/112/EZ

1. KONTEKST

U skladu s člankom 395. Direktive Vijeća 2006/112/EZ od 28. studenoga 2006. o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost[1] („Direktiva o PDV-u”) Vijeće, odlučujući jednoglasno na prijedlog Komisije, može odobriti bilo kojoj državi članici uvođenje posebnih mjera za odstupanje od odredaba te direktive kako bi se pojednostavnio postupak naplate PDV-a ili spriječili određeni oblici utaje ili izbjegavanja poreza. Budući da se u tom postupku predviđa odstupanje od općih načela PDV-a, nacionalne mjere odstupanja od članka 395. Direktive o PDV-u koje su dopuštene „kako bi se pojednostavnio postupak naplate poreza ili spriječili određeni oblici utaje ili izbjegavanja poreza” moraju se u skladu sa sudskom praksom Suda Europske unije tumačiti strogo te biti nužne i prikladne za ostvarivanje posebnog cilja koji se njima želi postići i što manje utjecati na ciljeve i načela Direktive o PDV-u[2].

Dopisom evidentiranim u Komisiji 28. svibnja 2026. Latvija je zatražila odobrenje za dodatno produljenje odobrenja za primjenu, odstupajući od članka 193. Direktive o PDV-u, mehanizma prijenosa porezne obveze u odnosu na isporuku drvne sirovine ili pružanje s tim povezanih usluga, kako je prvotno odobreno nakon pristupanja Latvije Uniji 1. svibnja 2004., produljeno Odlukom Vijeća 2006/42/EZ 2006. i od tada produljeno još šest puta, posljednji put Provedbenom odlukom Vijeća (EU) 2024/3207 do 31. prosinca 2026.

U skladu s člankom 395. drugim stavkom Direktive o PDV-u Komisija je dopisom od 21. kolovoza 2026. obavijestila ostale države članice o zahtjevu Latvije. Dopisom od 25. kolovoza 2026. Komisija je obavijestila Latviju da ima sve informacije koje smatra potrebnima za razmatranje zahtjeva.

2. ZAHTJEV

Latvija na temelju članka 395. Direktive o PDV-u traži da joj Vijeće, odlučujući na prijedlog Komisije, produlji primjenu posebne mjere odstupanja od članka 193. Direktive o PDV-u u pogledu primjene mehanizma prijenosa porezne obveze na određene isporuke proizvoda od drva i pružanje s tim povezanih usluga.

Osoba odgovorna za plaćanje PDV-a u skladu s člankom 193. Direktive o PDV-u u načelu je onaj porezni obveznik koji isporučuje robu ili usluge. Svrha mehanizma prijenosa porezne obveze je prenijeti tu odgovornost na poreznog obveznika kojem se isporučuju roba ili usluge i time izbjeći mogućnost da dobavljač nestane s primljenim iznosom za PDV (prijevara s nepostojećim trgovcem).

Odstupanje je prvi put odobreno Latviji u poglavlju 7. točki 1. podtočki (b) Priloga VIII. Aktu o pristupanju iz 2003.[3] do 30. travnja 2005., a zatim je prvi put Odlukom

[1] SL L 347, 11.12.2006., str. 1.

[2] Vidjeti presudu od 27. siječnja 2011. u predmetu *Vandoorne* C-489/09, EU:C:2011:33, točka 27.

[3] Akt o uvjetima pristupanja Češke Republike, Republike Estonije, Republike Cipra, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Mađarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije i Slovačke Republike i o prilagodbama ugovora na kojima se temelji Europska unija, Prilog VIII. poglavlje 7. točka 1. podtočka (b) (SL L 236, 23.9.2003., str. 33.

Vijeća 2006/42/EZ od 24. siječnja 2006.[4] u vezi s člankom 21. Šeste direktive Vijeća 77/388/EEZ produljeno do 31. prosinca 2009. Potom je, odstupajući od članka 193. Direktive o PDV-u, Provedbenom odlukom Vijeća 2009/1008/EU od 7. prosinca 2009.[5] odobreno do 31. prosinca 2012. i nakon toga produljeno u još šest navrata, provedbenim odlukama Vijeća 2013/55/EU od 22. siječnja 2013.[6], (EU) 2015/2396 od 10. prosinca 2015.[7], (EU) 2018/2006 od 11. prosinca 2018.[8], (EU) 2022/81 od 18. siječnja 2022.[9] i, posljednji put, (EU) 2024/3207 od 12. prosinca 2024.[10], kojom je posebna mjera produljena do 31. prosinca 2026. Posebna mjera se dakle kontinuirano primjenjuje već više od dva desetljeća i produljena je već sedam puta.

3. STAJALIŠTE KOMISIJE

Kad Komisija zaprimi zahtjeve na temelju članka 395. Direktive o PDV-u pregledava ih kako bi se provjerilo jesu li ispunjeni osnovni uvjeti za odobrenje odstupanja, tj. procjenjuje se hoće li predložena posebna mjera pojednostavniti postupke za poreznog obveznika i/ili poreznu upravu, odnosno je li cilj mjere spriječiti određene vrste utaje i izbjegavanja poreza. U tom je smislu Komisija uvijek nastupala restriktivno i oprezno kako bi se uvjerila da odstupanja ne ugrožavaju funkcioniranje općeg sustava PDV-a i da su neophodna i razmjerna, a područje i razdoblje njihove primjene ograničeni. Stoga svako odstupanje od sustava naplate u dijelovima može biti samo krajnje rješenje u ograničenom razdoblju i mora biti zajamčeno da je nužno i iznimno.

Imajući u vidu dva desetljeća primjene, Komisija smatra da je Latvija imala dovoljno vremena za uvođenje uobičajenih mjera za kontrolu sektora drvne sirovine, koji se sastoji od prilično velike količine materijalnih dobara, zbog čega bi odgovarajuća revizija i daljnje postupanje s njima trebali biti mogući bez potrebe za odstupanjem od Direktive o PDV-u.

Nadalje, Latviju se podsjećalo da poduzme odgovarajuće mjere za borbu protiv prijevara, konkretno:

---

[4] Odluka Vijeća 2006/42/EZ od 24. siječnja 2006. kojom se Republici Latviji odobrava produljenje primjene mjere kojom se odstupa od članka 21. Šeste direktive 77/388/EEZ o usklađivanju zakonodavstava država članica o porezu na promet, SL L 25, 28.1.2006., str. 31.

[5] Provedbena odluka Vijeća 2009/1008/EU od 7. prosinca 2009. kojom se Republici Latviji odobrava produljenje primjene mjere kojom se odstupa od članka 193. Direktive 2006/112/EZ o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost, SL L 347, 24.12.2009., str. 30.

[6] Provedbena odluka Vijeća 2013/55/EU od 22. siječnja 2013. o izmjeni Provedbene odluke 2009/1008/EU kojom se Republici Latviji odobrava produljenje primjene mjere kojom se odstupa od članka 193. Direktive 2006/112/EZ o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost SL L 22, 25.1.2013., str. 16.

[7] Provedbena odluka Vijeća (EU) 2015/2396 od 10. prosinca 2015. o izmjeni Provedbene odluke 2009/1008/EU kojom se Republici Latviji odobrava produljenje primjene mjere kojom se odstupa od članka 193. Direktive 2006/112/EZ o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost, SL L 332, 18.12.2015., str. 142.

[8] Provedbena odluka Vijeća (EU) 2018/2006 od 11. prosinca 2018. o izmjeni Provedbene odluke 2009/1008/EU kojom se Republici Latviji odobrava produljenje primjene mjere kojom se odstupa od članka 193. Direktive 2006/112/EZ o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost, SL L 322, 18.12.2018., str. 20.

[9] Provedbena odluka Vijeća (EU) 2022/81 od 18. siječnja 2022. o izmjeni Provedbene odluke 2009/1008/EU kojom se Republici Latviji odobrava produljenje primjene mjere kojom se odstupa od članka 193. Direktive 2006/112/EZ o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost, SL L 13, 20.1.2022., str. 49.

[10] Provedbena odluka Vijeća (EU) 2024/3207 od 12. prosinca 2024. o izmjeni Provedbene odluke 2009/1008/EU kojom se Republici Latviji odobrava produljenje primjene mjere kojom se odstupa od članka 193. Direktive 2006/112/EZ o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost, SL L, 23.12.2024.

u uvodnoj izjavi 5. Provedbene odluke Vijeća (EU) 2024/3207, kojom je odobreno produljenje koje je trenutačno na snazi, podsjeća se da se *(...) Posebne mjere obično (...) odobravaju na ograničeno razdoblje kako bi se moglo ocijeniti jesu li te posebne mjere prikladne i djelotvorne. Posebnim mjerama državama članicama omogućuje se određeno vrijeme da na nacionalnoj razini uvedu uobičajene mjere za praćenje kretanja materijala, plaćanje PDV-a i usklađenosti poreznih obveznika, kojima bi se trebao riješiti taj problem do isteka posebne mjere, nakon čega bi produljenje posebne mjere postalo nepotrebno. Posebna mjera koja omogućuje primjenu mehanizma prijenosa porezne obveze odobrava se samo iznimno za određena područja podložna prijevarama i posljednje je rješenje.*

u uvodnoj izjavi 6. naznačeno je da *(...) bi Latvija prije isteka produljenja posebne mjere trebala na temelju ove Provedbene odluke provesti druge uobičajene mjere za suzbijanje i sprečavanje prijevara povezanih s PDV-om na tržištu drvne sirovine kako daljnje produljenje posebne mjere više ne bi bilo potrebno.*

U zahtjevu koji je podnijela Latvija nisu naznačene nikakve nove konvencionalne mjere uvedene od donošenja Odluke (EU) 2024/3207. Latvija navodi da je u tijeku rad na postroživanju mjera koje su već na snazi i navodi da se u sektoru drvne sirovine namjerava vratiti na standardni sustav PDV-a „planirano i u razumnom roku”, bez točnog određivanja roka ili predstavljanja mjerljivih rezultata. Ukazuje i na nastavak primjene već postojećeg sustava rejtinga trgovačkih društava kojim upravlja njezina porezna uprava.

Latvija tvrdi da bi dodatno produljenje trebalo odobriti i posebno ukazuje na odluku latvijskog parlamenta (Saeima) o odgodi stupanja na snagu obveznog elektroničkog izdavanja računa među poduzećima s 1. siječnja 2026. na 1. siječnja 2028., koju opisuje kao dovoljan razlog za nastavak primjene mehanizma prijenosa porezne obveze. Budući da je odgoda domaćeg elektroničkog izdavanja računa izbor o kojem Latvija odlučuje sama, a ne ograničenje zadano pravom Unije, to samo po sebi ne može opravdati daljnje odstupanje na razini Unije na temelju članka 395.

Nadalje, uz primjenu istih uvjeta na temelju članka 395. Direktive o PDV-u Litvi i Rumunjskoj, koje su na temelju provedbenih odluka Vijeća (EU) 2018/1920 i (EU) 2023/218 koristile usporediva odstupanja za sektor drvne sirovine, te mjere nisu produljene dulje od 2021. odnosno 2025.

S obzirom na prethodno navedeno i uzimajući u obzir da je Komisija već 2024. obavijestila Latviju da bi trebala provesti uobičajene mjere te uzimajući u obzir da je posebna mjera na snazi još od 2004. i da je produljena sedam puta, 2006., 2009., 2013., 2015., 2018., 2022. i 2024., odobrenje daljnjeg produljenja ne može se više opravdati.

4. ZAKLJUČAK

Na temelju ovdje navedenih argumenata Komisija se ne slaže sa zahtjevom koji je podnijela Latvija.